

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judecători – Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Volcovschi Ion în numele inculpatului Turiță Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din data de 26 mai 2015, în cauza penală privindu-l pe

Turiță Nicolae Petru, născut la 09 septembrie 1976, domiciliat în r-ul. Hîncești, c. Mingir.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.09.2014 – 23.12.2014 (prima instanță) ;
2. 02.02.2015 – 26.05.2015 (instanța de apel);
3. 12.08.2015 – 02.12.2015 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 23 decembrie 2014, Turiță Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute la art.27, 190 alin. (5), art.361 alin. (2) lit. b) Cod Penal și condamnat, stabilindu-i pedeapsa:

- în baza art.27,190 alin. (5) Cod Penal - 8 (opt) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele publice pe un termen de 3 (trei) ani.

- în baza art.361 alin (2), lit. b) Cod Penal - 2 (doi) ani închisoare.

Conform art.84 alin.(1) Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, lui Turiță Nicolae i s-a stabilit pedeapsa definitivă - 8 (opt) ani 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele publice pe un termen de 3 (trei) ani, cu ispășirea pedepsei în

penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit, că Turiță Nicolae în luna decembrie 2008, urmărind scopul deposedării soției sale de 1/2 cotă parte din lotul de pământ (pentru construcții), situat în mun. Chișinău, sect. Ciocana, cart. loc. Budești-II, precum și de casa de locuit cu gradul de finalizare 64%, amplasată pe acel lot de teren și însușirea mijloacelor financiare de pe urma realizării bunurilor imobile nominalizate, în baza unui plan bine chibzuit privind realizarea intenției sale criminale, a săvârșit infracțiunile de confecționare, deținere și folosire a documentelor oficiale false, precum și tentativa de escrocherie în următoarele circumstanțe:

La 25.12.2008, Turiță Nicolae intrând ilegal în posesia buletinului de identitate, a fostei sale soții Turiță Mariana, cu seria A89074038, eliberat la 26.04.2007 de of. 89, împreună și prin înțelegere prealabilă cu o persoană cu prenumele Tatiana, neidentificată pînă la moment de către organul de urmărire penală, în privința căreia prin ordonanța procurorului din 01.09.2014 a fost disjungată cauza penală în procedură separată, aflîndu-se în incinta biroului notarial „Tudos Raisa”, cu sediul în or. Hîncești, str. M. Hîncu 108, prin înșelăciune, ducînd în eroare notarul au convins-o, că Tatiana este fosta sa soție, adică Turiță Mariana (actual Mîță Mariana) și respectiv este deținătoarea buletinului de identitate prezentat, solicitînd ca din numele ultimei să fie perfectată o procură, prin care pretinsa soție îl împuternicește să vîndă lotul de pământ (pentru construcții), situat în mun. Chișinău, sect. Ciocana, cart. loc. Budești-II, număr cadastral 0100310.081.

Astfel, avînd la bază actele prezentate și solicitarea numitei Tatiana, în aceeași zi, notarul privat Tudos Raisa a perfectat procura, înregistrată cu nr. 6128, unde persoana cu prenume Tatiana, a semnat în rubrica ”semnătura mandantului”, după care notarul Tudos Raisa a autentificat-o, aplicînd ștampila și semnătura sa în rubrica ”notar privat”, ca rezultat atribuindu-i caracter de document oficial, care conform prevederilor Codului Civil, acordă drepturi și eliberează de obligații, document care potrivit raportului de constatare tehnico - științifică nr. 45 din 07.03.2010, s-a dovedit a fi fals și anume, semnătura din rubrica „Semnătura mandantului” fiind îndeplinită nu de către Turiță Mariana.

Ulterior, la 15.01.2009, Turiță Nicolae folosind procura falsă, menționată mai sus, s-a prezentat la notarul privat Golubciuc Olga, unde în baza acesteia a fost perfectat contractul de vînzare - cumpărare potrivit căruia, lotul de pământ și construcția nefinalizată de pe acesta, au fost vîndute lui Rotaru Andrei.

În continuare, după ce a obținut procura cu nr.6128 din 25.12.2008, care s-a dovedit a fi falsă, Turiță Nicolae, continuîndu-și intenția criminală, privind dobîndirea a 1/2 cotă parte din lotul de pământ (pentru construcții), situat în mun.

Chișinău, sect. Ciocana, cart. loc. Budești-II, precum și de casa de locuit cu gradul de finalizare 64%, de pe acel lot de teren, care aparține fostei sale soții Turiță Mariana (actual Mîță Mariana) și însușirea mijloacelor financiare de pe urma realizării bunurilor imobile nominalizate, acționînd intenționat, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane, formal, întru acordarea unui caracter cît mai legal acțiunilor sale, a inițiat procesul de reînregistrare a imobilului.

Astfel, la 15.01.2009 s-a prezentat, împreună cu nepotul său Rotaru Andrei Grigore, la notarul privat Golubciuc Olga, și, folosind procura falsă, menționată mai sus, a solicitat și în consecință a fost perfectat contractul de vânzare-cumpărare, potrivit căruia, terenul pentru construcții, cu numărul cadastral 0100310.081 cu suprafața de 0,06 ha, amplasat în mun. Chișinău, cart. loc. Budești-II, pe care se afla casa de locuit cu gradul de finalizare 64%, formal a fost vîndut nepotului său Rotaru Andrei, iar ulterior, la 29.01.2009, același imobil, la fel formal, a fost vîndut de către Rotaru Andrei unui alt consătean Gribincea Nicolai.

Ulterior, Turiță Nicolae fiind sigur că a intrat în folosință absolută și a deposedat-o definitiv pe Turiță Mariana (actual Mîță Mariana) de bunurile imobile ce-i aparțin în proporție de 1/2 cotă parte, plasînd anunț în ziarul „Makler”, privind vânzarea lotului de teren și construcția nefinisată de pe acesta, menționate mai sus, a încercat să le vîndă, iar banii obținuți să-i însușească în totalitate, faptă prin care i-ar fi cauzat fostei sale soții Turiță Mariana (actual Mîță Mariana) o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă de 280844 lei, ce urma să-i revină în egală măsură din suma de 561688 lei, ce reprezintă, conform certificatului eliberat de Agenția Relații Funciare și Cadastru, valoarea bunurilor imobile (217767 lei - valoarea terenului cu numărul cadastral 0100310081 și 343921 lei valoarea casei de locuit cu numărul cadastral 010031008101, de pe acel teren), însă independent de voința făptuitorului fapta infracțională nu și-a produs efectul, din motiv că partea vătămată a sesizat organele de drept și în consecință potrivit Hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 13.04.2011 a fost dispusă declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu numărul cadastral 0100310.081 din 15.01.2009 încheiat între Turiță Nicolae și Rotaru Andrei și contractul de vânzare-cumpărare al aceluiași bun din 29.01.2009 încheiat între Rotaru Andrei și Gribincea Nicolae.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Turiță Nicolae a comis infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2), lit. b) Cod Penal, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni săvîrșite de două persoane și infracțiunea prevăzută de art. 27, 190 alin. (5) Cod Penal, tentativa de escrocherie, adică acțiunea intenționată îndreptată spre dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două

persoane, săvârșită în proporții deosebit de mari, care, din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-a produs efectul.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către apărătorul Bobeică Vasile în interesele inculpatului Turiță Nicolae, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 23 decembrie 2014 și emiterea unei noi decizii prin care a recalifica acțiunile inculpatului conform prevederilor art.196 alin.(1) Cod Penal, aplicându-i o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate.

Consideră eronată aprecierea instanței de fond, dat fiind faptul că nu sunt întrunite elementele principale ale infracțiunii de escrocherie și anume scopul de cupiditate urmărit de către făptuitor nu are un suport probatoriu suficient, prin netransmiterea unei sume de bani pentru înstrăinarea bunului.

3.1. Sentința a mai fost atacată cu apel de către apărătorul Volcovschi Ion în interesele inculpatului Turiță Nicolae, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 23 decembrie 2014 și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Turiță Nicolae să fie achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal și art. 27, 190 alin. (5) Cod Penal.

Consideră că inculpatul a fost pedepsit de 2 ori pentru aceeași faptă, contrar tuturor principiilor și normelor dreptului penal și procesual penal, deoarece anterior în privința inculpatului procurorul a încetat urmărirea penală pe fapta prevăzută de art.361 alin.(2), lit. b) Cod Penal, inculpatul Turiță Nicolae fiind tras la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod Penal.

Suplimentar, apărătorul Volcovschi Ion a insistat asupra faptului că acțiunile inculpatului Turiță Nicolae nu includ în sine o componentă de infracțiune cu circumstanțe agravante, iar căința sinceră și recunoașterea vinovăției pot fi considerate drept circumstanțe atenuante, în ceea ce privește articolul incriminat, anume art. 361 alin.(2) lit. b) Cod Penal, astfel apărarea a solicitat achitarea inculpatului din motivul ilegalității dublei incriminări pentru aceeași faptă în baza art.22 Cod procedură penală.

Cît privește condamnarea lui Turiță Nicolae în temeiul art.27, 190 alin.(5) Cod Penal, apărătorul Volcovschi Ion consideră că acuzarea adusă inculpatului este vădit neîntemeiată și calificată incorect deoarece vina acestuia nu a fost demonstrată, indicând la prezența unor relații patrimoniale civile dintre foștii soți Turiță, care într-un final au vândut bunul comun și nu mai au pretenții materiale reciproce.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015 au fost admise parțial apelurile, casată parțial sentința atacată și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Turiță Nicolae pe art. 361 alin.(2), lit. b) Cod penal,

pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală. S-a stabilit pedeapsa lui Turiță Nicolae pe art. 27, 190 alin.(5) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele publice pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis. Cu calcularea termenului executării pedepsei închisorii lui Turiță Nicolae de la 26 mai 2015, cu includerea în acest termen a duratei reținerii și arestării preventive, de la data de 18 august 2014 până la 26 mai 2015 în rest, sentința a fost menținută.

La adoptarea soluției date instanța de apel a reținut, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia, că inculpatul Turiță Nicolae a săvârșit infracțiunile imputate lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod Procedură Penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Astfel, necătfînd la faptul, că inculpatul Turiță Nicolae nu și-a recunoscut vinovăția, vina acestuia se dovedește integral de probele acumulate la cauza penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele și combat și argumentele apelurilor înaintate. Instanța de apel astfel a analizat declarațiile părții vătămate Mîță Mariana (f.d. 222-224, vol I, f.d. 6, vol. II), martorilor Mîță Victor (f.d. 43-45, vol. III), Tudos Raisa (f.d. 42, vol. III), Cristian Vladimir (f.d. 31, vol. III), Mîța Nicolae (f.d. 49, vol. III), precum și:

- contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil, teren pentru construcții nr. cadastral 0100310.081, din mun. Chișinău, c. Budești II încheiat la 15.01.2009 între Turiță Nicolae, inclusiv și din numele Turiță Mariana și Rotaru Andrei, autentificat la notarul Tudos Raisa (f. d. 38-40, vol. I);

- contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil, teren pentru construcții nr. cadastral 0100310.081, din mun. Chișinău, c. Budești II încheiat la 29.01.2009 între Rotaru Andrei și Gribincea Nicolai, autentificat la notarul Tudos Raisa, (f. d. 41-42, vol. I);

- actul de inspectare nr.0100/08/12469 din 13.08.2008 și planurile geometrice, conform căruia pe terenul pentru construcții nr. cadastral 0100310.081, din mun. Chișinău, c. Budești II se află o construcție cu grad de finalizare 64%. (f. d. 43-47, vol. I);

- copia anunțului privind înstrăinarea imobilului. (f. d. 48, vol. I);

- extrasul din registrul bunurilor imobile conform căruia teren pentru construcții nr. cadastral 0100310.081, din mun. Chișinău, c. Budești II aparține lui Turiță Nicolae și Turiță Mariana. (f. d. 50, vol. I);

- cererile către IS „Cadastru,, Filiala OCT Chișinău privind înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil din mun. Chișinău, c. Budești II, depuse de Rotaru Andrei și Gribincea Nicolai (f. d. 53-54, vol. I);

- contractul de vânzare-cumpărare a terenului pentru construcții nr. cadastral 0100310.081, din mun. Chișinău, c. Budești II încheiat la 08.05.2003 între Mocan Veaceslav, Turiță Nicolae și Turiță Mariana. (f. d. 55, vol. II);

- hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 10.12.2008 privind desfacerea căsătoriei între Turiță Nicolae și Turiță Mariana și certificatul de divorț. (f. d. 57-58, vol. I);

- certificat de urbanism nr.615i/07 din 13.07.2007 și Autorizație de construcție nr.84, din 12.02.2008, privind construcția casei de locuit pe numele Turiță Mariana. (f. d. 56, 62 vol. I);

- cererea de chemare în judecată Miță Mariana împotriva Rotaru Andrei, Gribincea Nicolae și notarii privați, despre declararea nulă a procurii și contractelor de vânzare-cumpărare a terenului. (f. d. 63-66, vol. I);

- devizul de lucrări pentru construcția casei de locuit. (f. d. 70-76, vol. I);

- procesul-verbal din 25.02.2010 de ridicare a procurii din 25.12.2008 autentificată de notarul Tudos Raisa, din numele Turiță Mariana pe numele lui Turiță Nicolae. (f. d. 92, vol. I);

- informație privind valoarea bunului imobil al Registrului bunurilor imobile privind evaluarea terenului la suma de 217 767, data estimării 01.06.2005. (f. d. 105-106, vol. I);

- raportul de expertiză grafoscopică nr.45 din 07.03.2010. (f. d. 114-115, vol. I);

- raportul de expertiză grafoscopică nr.147 din 29.03.2010. (f. d. 138-141, vol. I);

- recipisa din 15.01.2009 pe numele lui Miță Nicolae. (f. d. 193, vol. I);

- raportul de expertiză nr.504 din 26.11.2010. (f. d. 239-240, vol. I);

- procesul-verbal de ridicare a fotografiilor casei de locuit. (f. d. 9-10, vol. II);

- procesele-verbale a ședinței de judecată pe acțiunea civilă sus-indicată și Hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 13.04.2011. (f. d. 23-38, vol. II);

Instanța de apel a conchis, că toate probele prezentate de acuzatorul de stat au fost analizate și examinate minuțios de către instanța de judecată, cu respectarea principiului apărării și contradictorialității. În conformitate cu art. 101 Cod Procedură Penală, instanța de apel a apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței utilității și veridicității ei, din punct de vedere al coroborării lor, a dedus existența intenției în comiterea acțiunilor infracționale și

vinovăția inculpatului în faptele imputate și a combătut argumentele apelanților precum că învinuirea înaintată inculpatului și starea de fapt constatată de instanța de fond nu și-a găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod greșit.

Instanța de apel a considerat că de facto, inculpatul Turiță Nicolae își recunoaște vina în comiterea infracțiunilor incriminate, însă instanța de apel a apreciat critic afirmațiile lui precum că, n-a urmărit scopul deposedării soției sale de 1/2 cotă parte din lotul de pământ (pentru construcții), situat în mun. Chișinău, sect. Ciocana, cart. loc. Budești-II, precum și de casa de locuit cu gradul de finalizare 64% și nu a avut intenția să le înstrăineze în realitate, deoarece ele nu corespund adevărului și sunt date de către inculpat în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală, deoarece sunt combătute de celelalte probe analizate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod Procedură Penală, care demonstrează cu certitudine vinovăția lui în comiterea infracțiunilor imputate.

Instanța de apel a menționat, că infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod Penal al Republicii Moldova are o componentă materială și se consideră consumată doar dacă bunurile au fost dobândite de la victimă și infractorul are o posibilitate reală de a le folosi sau dispune de ele la dorința sa, fiind obligatorie transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

Latura obiectivă a infracțiunii incriminate lui Turiță Nicolae pe art.361 alin. (2) Cod Penal, se realizează prin săvârșirea unor acțiuni de deținere și folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni.

Prin deținere, în sensul dat, se înțelege intrarea în posesie a documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Prin folosire, se înțelege prezentarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Componenta infracțiunii analizate este formală și se consumă din momentul săvârșirii tuturor sau cel puțin a unei acțiuni indicate în dispoziția alin. (1) art.361 Cod Penal.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin intenție directă, deoarece făptuitorul înțelege, că confecționează, deține și folosește documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Document de importanță deosebită este documentul oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații, este eliberat de o autoritate publică.

Astfel, datele false folosite de făptuitor în scopul dobândirii ilicite a averii proprietarului, pot viza atât personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și unele obiecte, împrejurări, fenomene. Pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare

greșită a unei situații sau împrejurări. Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în eroare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire și educație, mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvârșirii faptei. Infracțiunea de escrocherie este materială și se consideră consumată din momentul trecerii ilegale a bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului la cel vinovat, iar făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile străine după bunul său plac.

Constatarea laturii obiective a infracțiunii de escrocherie, presupune și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere - și urmarea imediată, exprimată prin prejudiciile cauzate.

Astfel, instanța de apel, cu referire la poziția apelantului apărătorului Bobeică Vasile, care a solicitat recalificarea acțiunilor inculpatului a reținut, că în cazul sustragerii bunurilor, prin escrocherie, acest bun se află la victimă și anume din fondul lui se sustrage averea, respectiv fiind micșorată masa de bunuri a proprietarului, pe când săvârșirea faptei de cauzare a daunelor materiale prin înșelăciune sau prin abuz de încredere (art. 196 CP) făptuitorul obține profit de sine stătător nu din contul bunurilor sustrase, ci prin exploatarea ilegală a bunurilor proprietarului, beneficiile care urmau să treacă în contul proprietarului, a reținut, în acest caz nu are loc însușirea bunului ci a fructului beneficiului.

Astfel, atât în cadrul instanței de fond, cât și-n cea de apel, s-a stabilit cu certitudine, că avînd scopul de a sustrage bunul imobil și a fostei soții, Turiță Nicolae, intrînd în posesia buletinului de identitate a fostei soții - Turiță Mariana, împreună cu o persoană cu prenumele Tatiana, la biroul notarial, au întocmit o procură din numele fostei soții, care acorda dreptul la înstrăinarea bunului imobil, ce le aparținea în timpul căsătoriei. Ulterior, Turiță Nicolae folosind procura, despre care știa cu certitudine că este falsă, a înstrăinat imobilul nepotului - Rotari Andrei, după ce ultimul la înstrăinat lui Gribincea Nicolae. De aceea instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Turiță Nicolae, că nu a primit bani pentru bunul imobil vîndut și respectiv nu a comis nici o infracțiune. De asemenea, mai menționează și faptul, că acțiunile de escrocherie sunt manifestate și prin transmiterea bunului altei persoane, însă un factor important este că, prin acțiunile de escrocherie partea vătămată a fost lipsită de bunul său imobil.

Astfel, instanța de apel a considerat nefondat și argumentul apelantului apărătorului Volcovschi Ion precum că, în cazul dat sunt în prezența unor relații patrimoniale civile dintre foștii soți Turiță, care într-un final au vîndut bunul comun și nu mai au pretenții materiale reciproce, or, inculpatul a comis tentativa de escrocherie, adică fapta infracțională independent de voința făptuitorului nu și-a produs efectul, din motiv că, partea vătămată a sesizat organele de drept și în

consecință potrivit Hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 13.04.2011 a fost dispusă declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu numărul cadastral 0100310.081 din 15.01.2009, încheiat între Turiță Nicolae și Rotaru Andrei și contractul de vânzare-cumpărare al aceluiași bun din 29.01.2009, încheiat între Rotaru Andrei și Gribincea Nicolae, iar partea vătămată nu a avut careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat.

De asemenea instanța de apel, a considerat nefondată și poziția apărătorului Volcovschi Ion, privitor la dubla sancționare a lui Turiță Nicolae pe art. 361 alin.(2), lit. b) Cod Penal or, deși conform ordonanței procurorului Procuraturii Ciocana, mun. Chișinău, Ivanov Vitalie din 28.11.2012 a fost încetat procesul penal în privința lui Turiță Nicolae pe art. 361 alin.(2), lit. b) Cod Penal cu atragerea lui la răspundere contravențională conform art. 55 Cod Penal (f. d. 117, 118, vol. II), prin ordonanța procurorului ierarhic superior al Procuraturii Ciocana, mun. Chișinău, Demidov Leonid din 04.02.2013 (f. d. 126, 127, vol. II), a fost anulată ordonanța procurorului Procuraturii Ciocana, mun. Chișinău, Ivanov Vitalie din 28.11.2012, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința lui Turiță Nicolae pe art. 361 alin.(2), lit. b) Cod Penal, cu atragerea lui la răspundere contravențională conform art. 55 Cod Penal. Totodată, prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 08.04.2013 (f. d. 132, 133, vol. II), a fost respinsă plîngerea avocatului Băbără Octavian în interesele lui Turiță Nicolae împotriva ordonanței procurorului ierarhic superior al Procuraturii Ciocana, mun. Chișinău, Demidov Leonid din 04.02.2013, fiind recunoscută ca fiind legală această ordonanță.

Instanța de apel a reiterat, că potrivit art. 332 Cod de procedură penală, în cazul când pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct.5)-9), 285 alin.(1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă, iar în conformitate cu prevederile art. 60 alin.(1), lit. (b) Codul penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua comiterii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Astfel, instanța de apel a conchis, că infracțiunea prevăzută la art.361 alin. (2) Codul Penal este o infracțiune mai puțin gravă, iar de la data comiterii faptei, 15.01.2009, termenul de 5 ani a expirat.

Prin urmare, instanța de apel a considerat necesar de a admite parțial apelurile apărătorilor Bobeică Vasile și Volcovschi Ion în interesele inculpatului Turiță Nicolae, declarate împotriva sentinței Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 23 decembrie 2014 și de a înceta procesul penal, în baza art. 361 alin.(2), lit. b) Cod penal, în privința lui Turiță Nicolae pe motivul intervenirii prescripției tragerii

la răspundere penală.

La fel, instanța de apel a considerat, că la stabilirea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului Turiță Nicolae, pe art. 27, 190 alin.(5) Cod Penal, s-a ținut cont de circumstanțele reale și personale, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. S-au reținut circumstanțele atenuante - recunoașterea parțială a vinei, căința față de cele comise. Circumstanțe agravante nu au fost reținute.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Volcovschi Ion în numele inculpatului Turiță Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, invocând:

- instanța de apel nu a luat în considerare motivele invocate de apărare, le-a respins ca nefondate, contrar art. 385 alin. (1), pct.1-5 CPP RM, precum și a art. 6 CEDO sub aspectul încălcării principiului egalității armelor;

- art.427 alin. (1) p. 8) Cod de procedură penală, invocat atît prin cererea de apel cît și cea de recurs și anume, sub aspectul prezenței relațiilor civile patrimoniale între foștii soți Turiță, reglementate de Codul Familiei și Codul Civil al Republicii Moldova, deoarece în condițiile în care bunul litigiant, de la momentul apariției sale în proprietatea comună în devălmășie a soților Turiță și pînă la momentul înstrăinării lui, tot de către ei în anul 2013 a fost bun comun, insistența acuzării, asupra proprietății exclusive a soției asupra acestuia și deposedării ei de către soț de acest bun este absurdă;

- s-a încălcat art. 5 al Protocolului nr. 7 CEDO , cu transcrierea conținutului acestui articol;

- obiectul material al infracțiunii de escrocherie constă în bunuri imobile, înscrisuri cu valoare economică, în cazul în care fapta de escrocherie comisă vizează un drept asupra bunului, infracțiunea este lipsită de obiect material. Prin acțiunile sale, inculpatul Turiță Nicolae nu a făcut altceva, decît a transmis dreptul de proprietate asupra bunului imobil de la un proprietar la altul formal, care ulterior a fost restabilit de către instanța de judecată în ordinea procedurii civile la data de 13.04.2011, acesta fiind un drept civil nepatrimonial, readucînd părțile la poziția inițială. Formalitatea acelor contracte de transmitere a dreptului de proprietate este confirmată de faptul, că acele persoane care au preluat acest drept, iar instanța de judecată l-a anulat, nu au înaintat careva pretenții de ordin material față de soții Turiță, fapt confirmat de reprezentantul părții vătămate Mîța Victor în declarațiile sale, fixate în pct. 24 al deciziei Curții de Apel Chișinău, astfel inculpatul a comis un delict care nu este pasibil de răspundere penală;

- lipsa laturii obiective ca element al infracțiunii, manifestate prin lipsa înșelăciunii și abuzului de încredere în acțiunile lui Turiță Nicolae;

- instanța de apel a folosit ca mijloc de probă ce dovedește vinovăția inculpatului Turiță Nicolae și a pus la baza deciziei de condamnare, declarațiile părții vătămate făcute la faza de urmărire penală, la data de 09.11.2010, dar care nu au fost cercetate în cadrul ședinței de judecată, fiind astfel încălcate dreptul inculpatului prevăzut de art. 6 lit. d) CEDO și dreptul de a interoga martorii, conform art. 111 alin. (2) CPP RM;

- s-a încălcat art. 94 alin. (1) p. 9 și art. 414 alin. (6) CPP RM, de către instanța de apel, în hotărîrea CEDO în cauza Bobeș c. României din 09.07. 2013, Curtea a concluzionat că a fost încălcat art. 6 alin. (1) din Convenție coroborat cu art. 6 alin. (3) lit. d), prin faptul că *„instanțele interne au acordat depozițiilor făcute de G.V. aceeași greutate ca și unei declarații făcute în fața instanței, fără a se face referire la riscul de a se baza pe o mărturie făcută de o persoană care nu a fost interogată în condiții de contradictorialitate”*.

5.1. La recursul ordinar declarat de avocatul Volcovschi Ion în numele inculpatului Turiță Nicolae, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință procurorul Crijanovschi Serghei, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului din motiv, că acesta este vădit neîntemeiat, din moment ce instanța de apel la examinarea cauzei a dat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală și în baza probelor acumulate just a reținut starea de fapt și de drept, fiind încadrate acțiunile condamnatului în baza art. 27, 190 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate de recurent, ținînd seama de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel ca instanțe de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod

de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Din textul recursului rezultă, că recurentul invocă, ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8 Cod de procedură penală și că instanța de apel nu a luat în considerare motivele invocate de apărare, le-a respins ca nefondate, contrar art. 385 alin. (1), pct.1-5 CPP RM, precum și a art. 6 CEDO sub aspectul încălcării principiului egalității armelor.

În acest sens, cu referire la motivul invocat de recurent, sub aspectul *„prezenței relațiilor civile patrimoniale între foștii soți Turiță, reglementate de Codul Familiei și Codul Civil al Republicii Moldova, deoarece în condițiile în care bunul litigiant, de la momentul apariției sale în proprietatea comună în devălmășie a soților Turiță și pînă la momentul înstrăinării lui tot de către ei în anul 2013 a fost bun comun, insistența acuzării asupra proprietății exclusive a soției asupra acestuia și deposedării ei de către soț de acest bun este absurdă.”*, Colegiul penal conchide, că nu se acceptă, deoarece instanța de apel a motivat temeinicia respingerii acestui argument a recurentului în pct. 55- 58 al deciziei sale și pentru a omite repetări inutile, Colegiul penal însușește poziția instanței de apel cu privire la acest motiv invocat de recurent. Totodată, Colegiul penal menționează, că instanța de apel l-a adoptarea acestei soluții a luat în considerare atît argumentele invocate de partea apărării, cît și argumentele invocate de partea acuzării, fără a încălca principiul egalității armelor, acest fapt rezultă din cumulul de probe administrat la cauza penală și descris în decizie(f.d. 126-131, vol. III). Se mai menționează că, ca probe acuzatorii sunt puse la baza hotărîrilor de condamnare și declarațiile martorului Mîță Victor – fratele părții vătămate (f.d. 43-45, vol. III) și martorului Mîță Nicolae – tatăl părții vătămate Mîță Tatiana (f.d. 49, vol. III), date în instanța de apel în prezența avocatului Volcovschi Ion.

În același context, în privința motivului invocat de recurent, că s-a încălcat art. 5 al Protocolului nr. 7 CEDO, Colegiul penal îl consideră unul declarativ, deoarece recurentul nu a indicat prin care circumstanțe au fost încălcate prevederile Convenției și totodată, în urma examinării materialelor cauzei nu s-a constatat prezența încălcării sub orice formă a egalității dintre soți, după cum invocă recurentul prin reiterarea a acestui articol în recursul declarat.

Ce ține de motivul invocat de recurent, precum că, *„obiectul material al infracțiunii de escrocherie constă în bunuri imobile, înscrisuri cu valoare economică, în cazul în care fapta de escrocherie comisă vizează un drept asupra bunului, infracțiunea este lipsită de obiect material. Prin acțiunile sale, inculpatul Turiță Nicolae nu a făcut altceva, decît a transmis dreptul de proprietate asupra bunului imobil de la un proprietar la altul formal, care ulterior a fost restabilit de către instanța de judecată în ordinea procedurii civile, la data de 13.04.2011,*

acesta fiind un drept civil nepatrimonial, readucînd părțile la poziția inițială. Formalitatea acelor contracte de transmitere a dreptului de proprietate este confirmat de faptul că acele persoane care au preluat acest drept, iar instanța de judecată l-a anulat, nu au înaintat careva pretenții de ordin material față de soții Turiță, fapt confirmat de reprezentantul părții vătămate Mîța Victor în declarațiile sale, fixate în pct. 24 al deciziei Curții de Apel Chișinău, astfel inculpatul a comis un delict care nu este pasibil de răspundere penală”, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat, fiindcă obiect material al escrocheriei îl pot constitui bunurile, precum și drepturile asupra acestora, dobîndite în mod ilicit, plus instanța de apel s-a expus motivat asupra acestor argumente în pct.54, 55, 56, 57 și 58 al deciziei (f.d.132-133, vol. III). Poziția instanțelor asupra obiectului material al escrocheriei coincide cu explicațiile din pct. 15 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor.

Totodată, Colegiul penal constată, că recurentul mai invocă, că *„lipsește latura obiectivă ca element al infracțiunii, manifestate prin lipsa înșelăciunii și abuzului de încredere”,* însă caracterul ilegal al acțiunilor lui Turiță Nicolae rezultă din materialele și probatoriul acumulat la cauza penală. Astfel, în privința acestui motiv, Colegiul penal mai menționează, că instanța de apel și-a bazat corect concluziile pe cumulul de probe(f.d.126-130, vol. III), analizate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, care dovedesc vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunilor incriminate. Din acest considerent, Colegiul penal consideră neîntemeiat și acest motiv invocat de recurent.

Cu referire la motivele invocate de recurent, precum că, *„instanța de apel a folosit ca mijloc de probă, ce dovedește vinovăția inculpatului Turiță Nicolae și a pus la baza deciziei de condamnare, declarațiile părții vătămate făcute la faza de urmărire penală, la data de 09.11.2010, dar care nu au fost cercetate în cadrul ședinței de judecată, fiind astfel încălcate dreptul inculpatului prevăzut de art. 6 lit. d) CEDO și dreptul de a interoga martorii, conform art. 111 alin. (2) CPP RM și că astfel s-a încălcat art. 94 alin. (1) p. 9 și a art. 414 alin. (6) CPP RM, de către instanța de apel”,* Colegiul penal, îl consideră unul declarativ și arbitrar, deoarece din materialele cauzei și anume din actele anexate la dosar(f.d. 86-87, vol. III), rezultă că procedura de citare în privința părții vătămate Mîța Mariana a fost legal executată, iar din procesul verbal a ședinței de judecată din instanța de apel din data de 19 mai 2015, (f.d. 112-113, vol. III), procesul verbal al ședinței de judecată din 26 mai 2015 (f.d. 118-119, vol. III), rezultă că recurenții au fost de acord ca cauza să fie examinată în lipsa părții vătămate, iar la citirea declarațiilor acesteia de la faza urmăririi penale, aceștia nu au înaintat careva obiecții sau cereri în vederea audierii suplimentare în instanța de apel a părții vătămate Mîța Mariana

în temeiul art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală. În acest context, instanța de apel în condițiile prevăzute de art. 412, 413, 414 Cod de procedură penală, a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vătămate și a dat citire declarațiilor acesteia depuse la faza urmăririi penale, fără a comite careva încălcări procedurale, care ar fi lezat drepturile inculpatului după cum invocă recurentul. Plus, au fost interogați de instanța de apel fratele părții vătămate - Mîță Victor (f.d. 43-45, vol. III) și tatăl părții vătămate – Mîță Nicolae (f.d. 49, vol. III), care au expus poziția părții vătămate Mîță Tatiana și au răspuns la întrebările părții apărării.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept care ar fi afectat hotărîrea atacată sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și motivată, iar recursul declarat este inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Volcovschi Ion în numele inculpatului Turiță Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015 în cauza penală privindu-l pe **Turiță Nicolae Petru**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **24 decembrie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin